

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ОТЕЦ ПАИСИЙ“- гр. Кнежа, ул. „Паисий Хилендарски“
№26, тел. 0894762670, пощенски код 5835,
e-mail: info-1501103@edu.mon.bg

УТВЪРДИЛ:.....

ИНЖ. ЮЛИ ГОРНИШКИ

ДИРЕКТОР НА

ОУ „ОТЕЦ ПАИСИЙ“

ГР. КНЕЖА

**ПРОГРАМА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА
РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА
ПРИБЩАВАНЕ НА ДЕЦАТА И
УЧЕНИЦИТЕ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ В
ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ
„ОТЕЦ ПАИСИЙ“ ГРАД КНЕЖА**

*Програмата е създаден на основание чл.263, ал.1, т.9 от Закона за
предучилищното и училищното образование и е приета от Педагогически
съвет на проведено заседание на дата 11.09.2025 г. с Протокол № 12 и
утвърдена със Заповед № 492 / 11.09.2025 г. на Директора.*

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Системата на училищното образование има постоянните и мащабни задачи- да включи и приобщи всяко едно дете, да го подготви за пълноценен живот, като му даде възможност да придобие необходимия набор от знания и умения, да го възпита и подкрепи личностното му развитие.

Изграждането на училищна програма за равен достъп до образование е подчинено на основните приоритети на правителството в посока: Изграждане на образователна среда за:

- ❖ Разгръщането на потенциала на всяко дете и ученик за личностно развитие, както и успешна реализация и социализация;
- ❖ По-високо качество и по-добър достъп до образование;
- ❖ Ранна превенция на обучителните затруднения;
- ❖ Включващо обучение на деца и ученици със специални образователни потребности;
- ❖ Включващо обучение и социално включване на ученици с девиантно поведение;
- ❖ Разширяване обхвата на институцията в предучилищното и училищното образование за осъществяване на включващо обучение и надграждане на досегашния положителен опит в тази област.

Националната програма за равен достъп до образование и личностно развитие цели осигуряване на равен достъп и подкрепа за развитие и приобщаване в системата на предучилищното възпитание и подготовка и училищното образование на децата и младежите като предпоставка за равнопоставено социално включване и пълноценна личностна реализация и участие в развитието на местните общности и страната.

В контекста на националните политики, законът за предучилищното и училищно образование възлага на педагогическия съвет в училище да изготви и приеме училищна програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи /чл. 263, ал.1, т.9/.

II. НОРМАТИВНА ОСНОВА НА УЧИЛИЩНАТА ПРОГРАМА

- ❖ Стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства;
- ❖ Закон за защита от дискриминация;
- ❖ 2000 Европейската социална харта [ревизирана];
- ❖ 1992 Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи и първия допълнителен протокол към нея;
- ❖ 1970 - Международния пакт за граждански и политически права и Международния пакт за икономически, социални и културни права;
- ❖ Национална стратегия за осигуряване на равни възможности на хората с увреждания 2021/2030 г.
- ❖ Закон за предучилищното и училищно образование;
- ❖ Наредба за приобщаващото образование.

Настоящата училищна програма има за цел да защити и правата и интересите и да предостави равни възможности за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи, както и ефективното прилагане на училищни политики за подобряване качеството на живот на хората с увреждания, недопускане на дискриминация по признак „увреждане“, осигуряване на равни възможности, пълноценно и активно участие във всички области на училищния живот.

Основно училище „Отец Паисий“ – гр. Кнежа е институция, която спазва препоръките на Съвета на Европа, отправени към всички организации да работят активно в областта на интегрирането на хората с увреждания и уязвими групи.

Настоящият документ е изготвен от работна група на Основно училище „Отец Паисий“ град Кнежа под ръководството на Директора — инж. Юли Горнишки.

Документът има за цел да подпомогне дейността на учителите за предоставяне на равни възможности и приобщаване на учениците от уязвими групи.

III. АНАЛИЗ НА УЧИЛИЩНАТА СРЕДА

През последните години се създава една пъстра картина ученици от различни националности, различни вероизповедания, различни традиции и културни норми, както и ученици със специални образователни потребности. Това налага изграждането на един нов комплекс от умения за общуване и познания за другите, за възможните точки на различие и начините за тяхното преодоляване, за толерантност към другите и понякога към самите себе си. Срещата с хора, различия и различните култури често е трудна, но с известни усилия тя би могла да бъде особено обогатяваща и ползотворна.

В училището се предприемат политики в областта на:

- ❖ интеркултурното образование;
- ❖ умението за общуване с представители на различни култури;
- ❖ съзнателно изграждане на толерантност.

Особено важно се оказва обучението на учителите, които са решаващ фактор при възпитанието на подрастващото поколение.

Насърчават се също представители на малцинствените групи да се образуват и квалифицират за учители, за да имат пряко участие в образованието на децата. Създават се условия за достъпна качествена грижа за децата в училищна възраст, така че техните родители да могат да търсят възможности за образование или професионална реализация.

При децата в училищна възраст се обръща особено внимание на семейството като част от образователния процес.

Често се прави паралел между интеркултурното образование и образованието на деца със специални образователни нужди: и в двата случая потенциалните ползи за обществото от преодоляване на пречките пред приобщаването на различните са огромни, а в същото време потенциалните рискове от игнорирането или дискриминирането биха могли да бъдат още по-сериозни.

Ключовата роля на образованието за изграждането на една по-висока култура на толерантност и приобщаване: ранното образование, достъпно за всички независимо от социално-икономическия им статус и интелектуалните им умения и възможности. Обхващането на всяко дете с увреждане в училищна възраст в образователната система и изграждането на съответната подкрепяща среда за него е основна дейност за достъп до качествено образование. В резултат от изпълнението на дейностите по изграждане на подкрепяща среда в училище нараства броят на интегрираните деца и ученици със специални образователни потребности, ресурсните учители и другите специалисти, които подпомагат интегрираното обучение.

IV. ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ПРОГРАМАТА

- ❖ Равен достъп и приобщаване на всяко дете;
- ❖ Равнопоставеност и недопускане на дискриминация;

- ❖ Съхраняване на етнокултурното многообразие.

С цел продължаване създаването на подкрепяща среда за обучението и възпитанието на децата със специални образователни потребности в общообразователните училища и детските градини, която да включва:

- а/ достъпна архитектурна среда;
- б/ екипи от специалисти, в зависимост от потребностите на децата;
- в/ диагностична и консултативна дейност;
- г/ специални учебно-технически средства и апаратура;
- д/ индивидуални образователни програми.

Продължава прилагането на политиката за включващо обучение на децата със специални образователни потребности чрез:

- ❖ Единна методика за комплексно педагогическо оценяване и препоръки за децата със специални образователни потребности.
- ❖ Изградени положителни нагласи към включващо обучение в различните общности — учители, ученици, деца и родители.
- ❖ Създадени условия, гарантиращи интеграцията на децата със специални образователни потребности в детските градини и общообразователните училища чрез изграждане на подкрепяща среда.

V. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

1. Пълноценна социализация на деца и ученици със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства.
2. Гарантиране на равен достъп до качествено образование за децата и учениците със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства.
3. Утвърждаване на интеркултурно и подкрепящо образование като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система.
4. Съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците от етническите малцинства.

VI. ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

1. Провеждане на информационни кампании сред родители и общественост за разясняване на взаимните ползи от интегрираното обучение на децата и учениците със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства.
2. Специализирана работа с родителите за по-голяма заинтересованост към образователно-възпитателния процес.
3. Работа с родителските общности за преодоляване на негативни стереотипи и дискриминационни нагласи спрямо различните етноси и децата с увреждания.
4. Провеждане на информационни кампании за привличане на млади хора с висше образование от етническите малцинства като учители.
5. Провеждане на информационни кампании за привличане на млади хора като доброволци за работа с деца в риск от отпадане или отпаднали от образователната система.
6. Назначаване на „помощник на учителя“ където има необходимост от допълнителни образователно-възпитателни дейности с деца и ученици със специални образователни потребности и от етническите малцинства.
7. Осигуряване при необходимост на допълнително обучение по български език за деца и ученици от етническите малцинства.

8. Осигуряване на допълнителна квалификация на педагогическите специалисти за работа в мултикултурна образователна среда, включително за преподаване на български език на деца, за които той не е майчин.
9. Осъществяване на извънкласна работа, занимания по интереси и на организиран отход и спорт в мултикултурна образователна среда, съчетана с традициите на отделните етнически групи.
10. Изграждане и функциониране на информационна система за проследяване на децата в риск.
11. Допълнителна работа с ученици със специални образователни потребности и ученици от етническите малцинства, застрашени от отпадане и/или преждевременно напускане на училище.
12. Подкрепа на учениците от уязвимите етнически общности за продължаване на образованието им и след задължителната училищна възраст.
13. Създаване на условия за развитие на талантливите деца с увреждания чрез насърчаване на техните творческите изяви, както и стимулиране на училищата по изкуствата и творческите съюзи на художници, музиканти, артисти, на музеи, галерии и културни институции да осъществяват програми с участието на деца с увреждания.
14. Идентифициране на ученици, които имат нужда от обща и допълнителна подкрепа.

Контролът върху изпълнението на програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи се възлага на зам. директор, учебната дейност.